

Előfizetési árak:
 Egész évre - 4 kor.
 Félévre - 2 "
 Negyedévre - 1 "
 Egyes szám ára 10 fillér

A Nyilttér sora 20 fillér.

Megjelen
 minden vasárnap.

Kéziratokat nem adunk
 vissza.

BÉKÉSI UJSÁG

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS RÖZGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség:

Békés, II. ker. 168. sz.,
 hova a lap szellemi
 részét illető minden
 közlemény küldendő.

Kiadóhivatal:

„Függetlenség” könyv-
 nyomdája Békéscsabán,
 hova az előfizetések,
 hirdetések és a lap szét-
 küldésére vonatkozó fel-
 szólások intézendők

Felelős szerkesztő SÉLLEI PÉTER

Segéd-szerkesztő P. FARKAS GYULA

Főmunkatársak TENGERSZEM és TÖVIS

Községi háztartásunk.

II.

De általtérek arra a handa-ban-
 dára, azokban azokra a nemtelen ha-
 zudozásokra, amelyet dr. Török Gábor
 ur nem átalat a közönség félrevezeté-
 sére, önérdemeinek megörökítése cél-
 jából megirni.

Azt mondja dr. Török Gábor ur,
 hogy *hosszu időn keresztül* a nyilván-
 osság előtt a „Békési Lapok” ha-
 sábjain, a képviselőtestületben is har-
 colt azért, hogy a borital- és hus-
 fogyasztási adó házi kezelésbe vétessék.

Hát ez így nem igaz.

Az 1899. évben hirdettet nyilván-
 nos árverést a gyulai pénzügyigazga-
 tóság a borital- és husfogyasztási adó
 bérbeadására, illetve hívta fel előbb a
 községet annak bérbevételére.

Én akkor indítványt tettem, hogy
 váltsa meg a község három évre s ha
 maga nem kezeli is, adja oda valaki-
 nek kezelésre, legalább az 5% jutalék
 a község részére marad.

A képviselőtestület — köztük dr.
 Török Gábor ur is — e megváltás,
 illetve haszonbérbeadásról hallani sem
 akartak, indítványom elvetetett.

Az 1902. évben lejárván a há-
 rom évi bérleti idő, újabban felhívta
 a pénzügyigazgatóság a községet e
 jog három évre való megváltására.

Még akkor is vonakodott, beadott
 indítványom ellenére, a képviselőtes-
 tület ettől. Ha a Schiffer és Beck cég
 ajánlatot nem tesz a községnek, hogy
 ha megváltja a jogot, a bérösszeg
 erejéig felelősséget vállal a községgel
 szemben s hajlandó, nem csak a ju-
 talékokat tevő 5%-tólit, mint tiszta jö-
 velmet, biztosítani a községnek, de ki-
 keríti azt évi 1300 koronára. Akkor
 sem kapott volna a község 3 éven
 át semmiféle jutalékokat.

E biztosított ajánlattal szemben
 bizott meg engem és az akkori bírót
 a képviselőtestület a pénzügyigazgató-
 sággal való letárgyalással, azután a
 pénzügyminiszter urnál való kérelem
 előadásával, aminek eredménye az lett,
 hogy három évre a megváltás Schiffer
 és Beck cég biztosítása mellett meg-
 történt. A község így 3 éven át ebből
 is jövedelmet nyert.

A házi kezelésbe való vételt nem
 ajánlotta senki sem. Köztük dr. Török
 Gábor ur sem.

Az 1904. évben lejárván a három
 évi bérleti idő, a község ismét felhi-
 vatott a bérbevevésre, illetve megvál-
 tásra, de már évi 30 ezer korona bér
 mellett.

Hogy a bérbevevés sikerüljön, az
 akkori bíróval személyesen mentem

fel a pénzügyminiszter urhoz, kies-
 közölni annak 25 ezer s néhány koro-
 náért való bérbevevését, ami sikerült is.

Amikor ez megvolt, az eredményt
 a képviselőtestület elé terjesztettem. A
 Schiffer és Beck cég, mely 3 évig a
 bérletet kezelte, ujjolag kérte annak
 kezelését a maga részére kiadni.

Az előjárói tanács az előző évi
 tapasztaltakat tudva, most sem mer-
 te saját felelősségére javasolni a házi ke-
 zelést, félve a bizonytalan jövőtől.
 Ekkor, de csakis ekkor, amikor évi
 30 ezer korona helyett 25 ezer koro-
 nára kijártam a megvásárlást, e gyü-
 lésen indítványozta dr. Török Gábor
 ur az előjárói tanács javaslatával szem-
 ben, hogy vegye a község házi keze-
 lésbe, az így sikerült bérletet.

A képviselőtestület az ő indítvá-
 nyát fogadta el.

Igy állván a dolog, valótlan te-
 hát az, hogy éveken keresztül harcolt
 dr. Török Gábor ur a nyilvánosság
 előtt, a képviselőtestületben s egyébütt
 e jog házi kezelésbe vétele iránt, mert
 csupán ezen egy alkalommal tett in-
 dítványt. Valótlan tehát az is, hogy én
 az ellen makacs küzdelmet fejtettem
 volna ki, sőt az is kétségtelen, hogy
 az én utánjárásom nélkül ily összegért
 ezt megváltani nem lehetett volna.

E siker hangoztatásán felbuzdulva,
 a valótlanoknak olyan tág terét nyitja
 meg dr. Török Gábor ur, hogy azt
 még a legbigottabb hive is fejcsóvá-
 lással fogadja, lehetetlenségnek jelenti
 ki, amikor tudnillik állítja, hogy „Élén-
 ken emlékezhetünk meg arra, a vár-
 megyeszerte nagy feltűnést keltő esetre,
 mikor kiderült, hogy Szathmáry Gábor
 főjegyző, több mint 200 ezer koronát
 srófolt be egy pár év alatt a már már
 elviselhetetlenségig fokozott községi
 adók utján a város lakosságán, s úgy
 kezeltette dugaszban, hogy arról sem
 a képviselőtestület, sem a vármegye,
 sem a számvevőség nem tudott sem-
 mit,” továbbá hogy „ez összeg a köz-
 ségnek eltított jövedelmeiből s a
 költségvetésbe beállított költött tételek
 által hallatlanul felcsigázott községi
 adó feleslegekből állott elő.”

Hát ezt hallottam én is, hallották
 más józan értelmű emberek is, hogy
 dr. Török Gábor ur, amikor ország-
 gyűlési képviselőnek fellépett, ezzel a
 vakmerő hazugsággal bolondította a
 választó polgárságot, amelyet azonban
 a népek józanabb része nem hitt el,
 aminek azután az a következménye
 lett, — hogy a bolondítás nem sike-
 rülven — csufosan megbukott.

Azt hittem én is, azt hitték má-
 sok is, hogy e valótlan, vakmerő
 hazugság egyes korteseinek cselekedése.

Lehetetlennek gondoltuk, miként józa-
 nul gondolkodó ember állítson ilyen
 kézzelfogható valótlan, valótlan-
 ságot.

Ime, most beigazolást nyert, hogy
 a kortések dr. Török Gábor szájából
 hallották ezt, sőt most ő maga nyilván-
 nosan is dicsekszik ezzel a nagy kö-
 zönség félrevezetése, egyéni érdekének
 előre való tolása, az én, a vármegye
 tisztviselőinek, az ellenőrző közegek-
 nek megrágalmazása, kisebbitése cél-
 jából.

Az ilyen nyílt, nyilvánosan han-
 goztatott szemérmetlen hazugság kimé-
 letett nem érdemel.

Éppen ezért, de majd a később
 tárgyalandó hasonló természetű rága-
 lomért is kérvényt adtam be Békés-
 vármegye alispánjához, azért, hogy
 ellenem szigorú vizsgálatot rendeljen
 el azonnal, mert a tisztviselő, aki
 „200 ezer korona készpénzt úgy ke-
 zelt, hogy arról senki sem tud semmit,
 azt is a község lakosaira pár év alatt
 kivetett községi adó utján sarcolt be
 s több mint egy évig tartó küzdelem
 után lehetett csak megállapítani, fájda-
 lom, azok létezését” — nem érdemli
 meg, hogy egy percig is hivatalban
 maradjon, azt el kell pusztítani a köz-
 élet mezejéről.

De viszont ha nem igaz, akkor
 annak módot és alkalmat kell nyújtani
 arra, hogy ne egy hirlapi cikk kereté-
 ben védekezhessen ilyen becsületet
 sértő, szemtelen hazugsággal szem-
 ben, hanem a nyilvánosság előtt, bírói
 uton torolhassa meg azt.

De hát nem is lehet elképzelni,
 hogy e szemtelen állítás való volna.
 Hiszen ha én úgy kezeltettem volna
 ez összeget, hogy csak egy évnél több
 ideig tartó küzdelem mellett lehetett
 volna megállapítani annak létezését, —
 éppen dr. Török Gábor ur lett volna
 az első, aki követelte volna, hogy az
 ilyen népnuzzó, hűtlen sáfár ne csak
 hivatalától mozdittassék el, hanem
 büntető törvényszék elé álltassék.

És hogy mégis akkor nem tette
 azt, akkor annak csak két oka lehet.
 Vagy büntársam volt e dologban, —
 vagy nem igaz, amit állít.

A valóság az, hogy amikor sike-
 rült a motoros vasutat dr. Török Gá-
 bor ur gyanúsítása, ellenkezése dacára
 Békéscsabán keresztül a község érde-
 keinek megfelelően kiépítettetni a mások
 költségén: akkor annyira tömegesen
 jelentkeztek a vevők, hogy egy év
 alatt az egész bélmegyeri birtok el-
 adatott, ami addig reabeszélésnél is,
 csak néhány parcellára nézve sikerült.

Ezek a vevők és pedig helybeliek
 a vételár 10%-tólját, vagyis minden
 100 korona érték után 10 koronát,

vidékiek pedig 20 koronát tartoztak vételári előlegül letenni.

Ebből az előlegből gyűlt össze 140—150 ezer korona. A vásártéren levő heréskertet házhelynek kiosztván, annak vételára apró-cseprő költségekre elment.

Ugy elpredálni a községi vagyont nem engedtem, hogy annak ára egyszerűen elköltessék, az ösöktől maradt vagyont csorbítottassék, mert a megtakarított összegből a vételárt félretettem.

Azonkívül eladott a község 1889-ben a vashalomból 10 hold földet, 1885-ben a belencéresi községi birtokból 17 holdat a kincstárnak, hogy a nagy csatorna lefolyása szabályoztassék. Ezeknek az ára is minden engedély nélkül elköltetett.

Hogy tehát ez az összeg, a mi törzs vagyomból származott s egyszerűen elköltetett, — visszatérítettessék: félretettem ennek és a vételári összegek egy részét.

Ha ezt nem tettem volna, akkor abba a helyzetbe hoztam volna a községet, amibe egy tékozló apa a fiait, aki apródonként eladja az őseitől reá maradt vagyont, hogy ő jobban élhessen, fiai pedig nyögjenek utóbb a szegénység terhe alatt, járhatnak nap-számba dolgozni apjuk könnyelműsége miatt.

Ezekből az összegekből gyűlt fel az a pénz. Nem igaz tehát, hogy a községi adóból összeharácsolt, kistróftolt összegekből.

Egy percig sem tisztességes ember, aki azt állítja, hogy ezek a pénzek dugaszban kezeltettek, arról nem tudott senki semmit.

Én egy fillért sem vettem ezekből fel, azt a községi pénztár kezelte rendes beutalás, elkönyvelés mellett.

A községi előjáróság minden hónapban, a főszolgabíró minden évnegyedben, a vármegye alispánja a vármegyei számvevőséggel minden évben, a számadást vizsgáló-bizottság pedig minden év végén tüzetesen átvizsgálta a község könyveit, pénzügyét és számadásait.

Bizonyára ha csak egy fillér lett volna is *dugaszban, eltítkolás alatt*, vagy hogy a közönség adófilléreiből harácsoltatott volna ki, — nem tűrték volna ezt, sőt büntetés alá vontak volna engem.

Ezek az ellenőrző tisztviselők is megvannak ennél fogva vádolva, részint azzal, hogy az ellenőrzést nem teljesítették, részint, mivel eltűrték, hogy egy tisztviselő ilyen módon fossza meg a közönséget filléreitől.

Megtorolni azért e gyalázatos rágalmat az ellenőrző tisztviselőknek is erkölcsi kötelessége.

Az a rettenetes nagy bűn a község szemében, ezért nincs bizalommal az intelligens osztály iránt Békésen, mert ilyeneket kell hallani és látnia az intelligens osztály egyik tagja részéről, hogy tudniillik egyik a másikat a szegény nép véres verejtékének dugaszban való kezelésével vádolja nyilvánosan, hogy marja egyik a másikat, ahelyett, hogy vállvetve igyekezzenek a köznép felvilágosításán, a közügy és azok vezetői iránti becsülés megszüldítésén.

(Folytatjuk.)

Hangok a közönség körében*

II.

De nem is képzelhető, hogy a nyomtatványok szállításának szabad kézből való kiadása a község érdekeivel megegyezzek.

A községünkben levő egyetlen nyomda vagy meg tud a maga lábán állani, vagy nem.

Ha meg tud állni, minek az az erőszakolt támogatás, a közmelegnyugvás nagy szempontjának semmibe vétele, a megszokott és senki által sem kifogásolható utról való letérés? Már kimutattuk, hogy a helybeli ipar pártolásának hangoztatása, továbbá a hivatkozás arra, hogy a község a nyomtatványokat három éven át szerencsés lesz azonnal megkapni és hogy a papír ára hihetőleg drágulni fog, — ez esetben csak üres, értéktelen szóbeszéd.

Azt mondhatnák s valóban mondták is a képviselőtestület csudálatos eljárásának igazolására, hogy tapasztalat szerint a versenytárgyalás eredménye mindig csak az, hogy mint legolcsóbb ajánlatot tevőnek, a helybeli nyomda tulajdonosának adják ki a nyomtatványok szállítását, tehát semmi ok sincs kísérletezni a versenytárgyalás megtartásával.

Ebben az okoskodásban mindenestre fel kell ismernünk a találékony-ságot és éles elmét: rossz ügyet jobban védelmezni alig lehet. Azonban itt is azon csavarások egyikével van dolgunk, melyek sokakat megtévesztenek ugyan, de az igazság világánál semmiképpen sem állhatnak meg.

Hiszen, ha a versenytárgyalás eredménye csak az, ami a szabad kézből kiadása, mi értelme van a helybeli ipar és iparos pártolására való hivatkozásnak akkor, midőn a szabadkézből való kiadást akarjuk megokolni? Pedig ezt a hivatkozást hűségesen megteszi a szóban levő elmésség kitalálója is.

Azután ugyanő kivet egy másik horgot is, hátha lenyelné az olvasó. Azt mondja, hogy a helybeli nyomda nagylelkű tulajdonosa „dacára a minden téren nyilvánvaló anyag- és munkadrágulásnak, ajánlati árait az eddigiekkel szemben nemcsak fel nem emelte, de 10%-al leszállította”. Ez először is nem való, mert 1909-re az 1908-ik évi szállítási ár volt felajánlva és a képviselőtestület által engedélyezve s csak az 1910. és 1911. évekre volt kilátásba helyezve az egységi árból 10%-nak elengedése. Aztán ugyanilyen ajánlatot nyilvános árlejtésen is lehetett volna tenni s boldogítani vele a várost. Egyszóval mindaz a nagy jó, melyet a szabad kézből való kiadás a városnak állítólag hozott, el lett volna érhető nyilvános versenytárgyalás útján is.

De lássuk már most az egész okoskodásnak legvelejét. Már tapasztaltuk, hogy a versenytárgyalások mindig azzal végződnek, hogy mint legolcsóbb pályázónak, a helybeli nyomdatulajdonosnak adjuk ki a nyom-

* Lásd az első közleményt a 3. számban. A folytatás a 4. számból tárgyhalmaz miatt maradt el.

tatványok szállítását, egyezzünk meg azért közvetlenül a nyomdatulajdonossal. Ugy hisszük, hogy hiven tüntettük fel e szavakban a gondolatmenetet.

Mindenekelőtt az a feltevés, hogy az árlejtésen a nyomdatulajdonos nyerne el a szállítást, nem nyugszik elég szilárd alapon ahoz, hogy a város érdekeibe vágó intézkedéseket alapítsunk rá. Megtörténhetnek az is, hogy más nyomdász olcsóbb ajánlatot tesz. De engedjük meg, hogy mint legolcsóbb pályázó, a helybeli tulajdonos kap csakugyan megbízást: még így is van egy nagy különbség a szabad kézből és a nyilvános árlejtés útján való kiadás között, oly különbség, mely anyagi szempontból is, de különösen erkölcsi szempontból nagy sullyal kell, hogy essék az elhatározás mérlegébe. Valószínű ugyanis, hogy versenytárgyalás esetén a vállalkozó, ha meg akarja kapni a megbízást, — már pedig az egyetlen helybeli vállalkozótól várható ez — kedvezőbb ajánlatot tesz, mintha versenytárs nélkül egyezkedik. Nem mindegy tehát, vajjon árlejtés nélkül, vagy árlejtés mellett adjuk-e ki a szállítását ugyanazon vállalkozónak; mert az utóbbi esetben joggal várhatjuk, hogy a szállítási ár kisebb lesz, mint az előbbiben.

Ezen különbség mellett pedig egy képviselőtestületnek nem szabad könnyedén elsuhanni, már csak azért sem, mert a takarékoság elvének alkalmazásában való lanyhaság könnyen a gondatlan költsékezés lejtőjére vezet, ez pedig a községi adóteher növekedését vonja maga után s így a nép megélhetését nehezíti meg. Nem szabad könnyedén elsuhanni még akkor sem, ha csak csekély összeg megtakarítására van is kilátás.

De a tárgyalás esetében a megtakarítható összeg nem valami csekély. Beszéljenek a számok. A helybeli nyomdásznak a város nyomtatványokért fizetett 1906-ban 4232, 1907-ben 3125, 1908-ban pedig 4828 koronát. A város kiadása tehát e címen 1908-ban ezerhatszáz koronával volt több, mint 1907-ben. Alig gondolhatjuk, hogy az 1908-ik év kedvezőbb tapasztalatai alapján jelentékenyen olcsóbb ajánlatokat ne tegyenek a nyomdászok, illetőleg a helybeli nyomdász, mint aminőket az 1907-ik évben szerzett tapasztalatok folytán tettek. A koronák százairól van tehát itt szó, amelyeknek semmibevétele oly vétkes gondatlanságról tanuskodnék, aminőt képviselőtestületünk tagjaiban semmiképpen sem vagyunk hajlandók feltételezni. Igaz, hogy az 1910 és 1911 évekre 10% elengedésével biztat az ajánlattevő, de a kidobott pénz három éven keresztül így százakra, esetleg ezrekre megy, úgy, hogyha a képviselőtestület sajnálatos határozata minden fórumon megerősítést nyerne, községünk nem — mint mondták — biztosítva volna három évre, hanem lekötve.

Nem kicsinylendő ennél fogva az anyagi szempont sem, amelynek mellőzése a képviselőtestületnek komoly mulasztása volt. De hasonlíthatatlanul fontosabb az erkölcsi szempont. Azt

kérdezzük ugyanis, mi hát az oka annak, hogy a nyomtatványok szállítását szabadkézből adták ki, holott ellene van ennek a szokás és — amint majd megfogjuk látni — a törvény? Hiszen mindaz, amit felhoztak mellette, legjobb esetben is csak látszata a megokolásnak, de nem megokolás. Mi indíthatta hát a képviselőtestületet ez érthetetlen eljárásra? A kérdés felkényszeríti magát s nem állhatja meg senki, hogy ne feleljen rá. Nekünk meg éppen kötelességünk felelni, ámbár a felelés ez esetben teljességgel könnyű, mert oly valami tűnik fel előttünk a legtermészetesebbnek, amit még erről a képviselőtestületről sem, még 1909 január 14-ike után sem akarunk elhinni.

Mert nézzük a mindenki által tudott tényeket. A békési egyetlen nyomda tulajdonosa az 1906-ik év folyamán a Hoyos-pártnak (ezt az elnevezést használjuk, mert legérthetőbb), mint a Békési Lapok szerkesztője, lapjában nevezetes szolgáltatásokat tett. 1907-ben a városi képviselők választása Békés város képviselőtestületében a Hoyos-pártot többséghez juttatta. A képviselőtestület 1907-ben, mikor a városi nyomtatványokért csak 3125 koronát fizetett, mikor tehát a nyomdának 100 koronával kevesebb bevétele volt, mint 1906-ban, megtartotta a nyilvános versenytárgyalást. 1908-ban pedig, mikor a városi nyomtatványokért már 4828 koronát fizetett, mikor tehát a nyomdának ezerhatszázkoronával több bevétele volt, mint 1907-ben, mindennemű versenytárgyalás mellőzésével, szabadkézből adta ki a nyomtatványok szállítását a békési nyomda tulajdonosának, e tulajdonos ajánlata alapján, meg sem kísértve az előnyösebb egyezséget és az előjárói tanács megokolt javaslata ellenére. Sőt még ezzel sem elégedett meg, hanem azonfelül a nyomtatványok szállítása dolgában 3 évre lekötötte a várost, beértve a nyomdatulajdonos azon ígéretével, hogy majd 1910-ben és 1911-ben az egységárak 10%-a el lesz engedve.

Hogyan magyarázzuk meg már most azt a sajtószertű jelenséget, hogy ugyanaz a képviselőtestület akkor, midőn a nyomtatványszállítás jövedelmének jelentékeny csökkenése folytán nem várható, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok, olcsóbb szállítás felajánlásával, a helybeli nyomdatulajdonost a városa kedvezőbb ajánlattételre szorítsák, megtartja a nyilvános versenytárgyalást; akkor pedig, midőn a nyomtatványszállítás jövedelmének jelentékeny növekvése folytán várható, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok olcsóbb szállítás felajánlásával a helybeli nyomdatulajdonost a városa kedvezőbb ajánlattételre szorítsák, mindennemű versenytárgyalás mellőzésével szabadkézből adja ki a nyomtatványok szállítását a helybeli nyomdatulajdonosnak, aki lapjában a Hoyos-pártot szolgálta?

Midőn ennek okát keressük, ellenállhatatlanul ránk erőszakolja magát

az a feltevés, hogy a képviselőtestület 1907-ben is, 1908-ban is tudta, mit és miért tesz és hogy a képviselőtestület tagjai 1907-ben is, 1908-ban is tudták, mire és miért szavaznak. Ámde e feltevés alapján elutasíthatatlan az a következtetés, hogy a képviselőtestület 1908-ban azért mellőzte a versenytárgyalást, hogy a helybeli nyomdász ne legyen kénytelen a városra kedvezőbb ajánlatot tenni s így jutalmát nyerje azon semmiesetre sem kicsinyelhető szolgáltatásoknak, melyeket a Hoyos pártnak tett és lássa az egész világ, mily kellemesek a következményei annak, ha valaki a Hoyos-párthoz tartozik és e párt érdekében korteskedik.

Ez az, amit semmikép sem akarunk, mert szégyellünk elhinni. Nem tartjuk lehetségesnek, hogy legyen Békésben egy oly képviselőtestület, mely az adózó nép verejtékes filléreit bünyösen akármelyik pártnak tett szolgáltatások megjutalmazására fecsérelje.

Honnan hát ez a rejtélyes határozat? Ha a tudatosságot 1907-ben is, 1908-ban is feltesszük, az említett következtetésre kell jutnunk, amibe sehogysem tudunk belenyugodni. E szerint nem marad más magyarázat, mint az, hogy a képviselőtestület vagy 1907-ben, vagy 1908-ban nem volt tudatában annak, amit cselekedett. Mi azon az alapon, hogy mind a szokásnak, mind az előjárói tanács mindenképp kifogástalan álláspontjának az 1907-ik évi eljárás felel meg, azt tartjuk, hogy a tárgyalt kérdést illetően a tudatosság a képviselőtestület eljárásában 1908. nov. 9-én hiányzott.

(Folytatjuk.)

Két alispáni határozat.

Békés város képviselőtestületének f. hó 14-én tartott közgyűlése alkalmából oly dologról nyertünk tudomást, melynek párjával, úgy hisszük, nem igen találkozánk másutt. A volt főpénztárnok, aki tisztét kifogás nélkül végezte mindig, hivatalától visszavonulása óta immár tizenharmadik hónapja van megfosztva a kaució visszatartása folytán megélhetésének segédeszközeitől, holott semmi nemű hibát vagy mulasztást az utolsó — az 1907-ik — évben szemére nem vehetnek, sőt akkor nem 12, hanem 13 hónap munkáját teljesítette s holott az 1908-ik év májusának folyamán jogosan számíthatott az óvadék visszaadására. Azonfelül még most sem tudja, mikor juthat hozzá tulajdonához.

Hogy ennek az állapotnak, melynek szemlélése arcunkba kergeti a vét, ki az oka: az ellenőr-e, a számadásvizsgáló-bizottság-e, a főszolgabíró-e, nem kutatjuk e helyen. Fő célunk, hogy a nagy község figyelmét erre a méltatlanságra felhívjuk, hangoztatva egyszermind, hogy az egyes ember jogának és szabadságának legfőbb biztosítója az, ha e jog és szabadság minden megsértése ellen mindenki egyenlő határozottsággal tiltakozik.

Hogy megítélhesse a közönség, mennyire érdemelte meg a volt pénztárnok e bánásmódot, két okiratot, két alispáni határozatot teszünk közé.

Az egyik következőleg hangzik:
19787/1904. ikt. szám.

Békésvármegye alispánja a Gyula-békés-körösladányi-út Gerla-békési szakaszán házikezelésben teljesített föld- és betonműtárgyépítési munkák felülvizsgálata tárgyában a kir. építészeti hivatal 1946/1904. sz. előterjesztése folytán a következőleg

határozott:

A szóban levő felülvizsgálati jegyzőkönyvet megvizsgálván, az ellen, tekintve, hogy a munkák megfelelően és gazdaságosan hajtották végre, észrevételt nem teszek, mihez képest azok tartalmát jóváhagyólag tudomásul veszem.

A földmunkáknak s az ezekkel kapcsolatban végrehajtott műtárgyépítési munkáknak költségeit 14468 korona 90 fillérben állapítom meg, minélfogva az engedélyezett 18000 korona költségösszeghez képest 3531 kor. 10 fill. megtakarítás mutatkozik.

Tekintve azonban, hogy az előbb említett előirányzati összegben a műtárgy-építések költsége nem foglaltatik bent, továbbá, hogy az előirányzatnál tényleg nagyobb mennyiségű földmunka végeztetett, a tulajdonképpeni megtakarítás, az előirányzati árak szerint s illetve a póttáremelés alapján számított 20904 kor. 10 fillérhez képest 6435 kor. 20 fillér, vagyis 31%.

Mínt hogy a fizetéseket Doboz és Békés községek előjárósága s részben a kir. építészeti hivatal teljesítette s nevezettek a felvett előlegeket elszámolták és erre vonatkozólag a 969/1904., a 14238/1903. és illetve 20170/1903. ikt. számú határozataimmal a felmentvényt megadtam, további intézkedést e tekintetben nem tartok szükségesnek.

A kifizetéseknel és a számadások vezetésénél közreműködött s rendes feladatukon kívül eső munkát végzett községi pénztárosokat összesen 150 korona jutalomban részesítem, amely összegből H. Szabó Sándornak, Doboz község pénztárosának (a f. évi január hó 20-án nálam benyújtott kérvényére) 50, Papp Józsefnek, Békés község főpénztárosának pedig (tekintve, hogy ugyanő vezette a kőpálya építés házilag munkáinak számadását is) 100 koronát utalványozok a megtakarítások terhére.

Utasítom ehhez képest a gyulai m. kir. adóhivatalt, hogy nevezettek bélyeges nyugtatványaira 50+100, összesen 150 koronát fizessen ki.

Ezzel a gerla-békési utépítések ügye most már teljesen le van zárva.

Erről a törvényhatósági bizottságot, a kir. építészeti hivatalt, a felülvizsgálati jegyzőkönyvnek és az összes iratoknak hivatalos használat és megőrzés céljából való kiadása mellett, továbbá Doboz és Békés községek előjáróságát s általuk H. Szabó Sándor és Papp József községi pénztárosokat, valamint a kir. adóhivatalt Gyulán, jelen határozatomról értesítem.

Gyulán, 1904. évi dec. hó 15-én

Alispán helyett:
Daimel
várm. főjegyző.

S im mindjárt itt a másik szövszerinti másolatban:

6973 905.

M. kir. adóhivatalnak

Gyulán.

Felhívom a kir. adóhivatalt, hogy a békési kettős köröshid építési költségeinek kezelése és elszámolása alkalmából kifejtett rendkívüli munkásságáért 150 korona, azaz Egyszázötven koronát Papp József, békési községi főpénztárnok részére és nyugtája ellenében fizessen ki és ezen összeget a vármegyei közuti pénztár, és pedig a kérdéses hidépítkezés alkalmából elért megtakarítások terhére számolja el.

Feljegyeztetett

Gyulán, 1905. évi május hó 9-én.

Fábry Sándor sk.
alispán.

* * *

Ezek az okiratok beszélnek magokért. A hűséges és lelkiismeretes munkást pedig a megélhetés segédeszközeinek elvonásával jutalmazza a városháza mostani urai.

Nemo ur okvetetlenkedése.

A „Békési Lapok“ 1909 január 24-iki számában „Panaszok a közönség körében“ címmel s *Nemo* aláírással egy furcsa közlemény látott napvilágot, melynek nyilvánvaló célja lapunk megbélyegzése. Egyébként előadás tekintetében igen alacsony színvonalon áll, tartalom dolgában pedig éppen ellenkezője az igazságnak.

Magában véve nem is érdemelne meg e közlemény, hogy figyelemre méltassuk. A „Békési Lapok“ szerkesztője végre is helyet adott neki, a nagy nyilvánosság előtt van s a közönség iránti tiszteletből, válaszolnunk kell reá.

Nemo ur, úgy látszik, azok közé az üres fejű emberek közé tartozik, akik abban a hiedelemben élnek, hogy ha magokat pózba vágva nagyokat mondanak, a valóság felderítésével járó minden fáradozás nélkül is porba törödjék ellenfeleiket. Mert az a zagyalék, amelylyel a közönség elé lépni elég vakmerő, ha az igazság szempontjából vizsgáljuk, hol szánakozásra, hol nevetésre, hol afelett való csudálkozásra indít, hogy még az ilyen beszéd közzétételére is pazarolják a nyomdapestéket.

A ravaszsgót különben nem lehet egészen megtagadni ettől a jó urtól. Kezdi furcsaságait azon feltételek elősorolásával, melyek alatt, szerinte, a sajtónak jót tehet s azután egynehány esetet hoz fel, melyek mellett a sajtó csak káros befolyást gyakorolhat s ezen esetek egyikével: „mikor minden kicsinységet elefántta tesz“, világosan a mi lapunkra céloz.

Ugy látszik, hogy ez a zagyalék meg sem született volna, ha lapunkban a „Hangok a közönség körében“ c. közlemény meg nem jelenik. Ebben tettünk volna mi — szerinte — valamely kicsinységet elefántta. Tekintve azt, hogy a „Hangok a közönség körében“ című cikk távol van minden kihívástól, óvatosan kerül mindent, a mi sértésnek volna tekintendő s türelmes tárgyilagossággal pusztán csak az igazság kiderítésére törekszik: valódi elégtételül szolgál az nekünk, hogy a „Békési Lapok“ szerkesztője e cikk miatt a Nemo ur okvetetlenkedésének is helyet adott, mert ez arra mutat, hogy lapunk említett cikke kényelmetlen bizonyos uraknak s hogy így mi is tettünk már valamit községünk érdekében, közelebb hozva azt az időt, amikor nagyobb megfontoltság fog uralkodni a köz-

ügyek intézésében. Egyébiránt mi a képviselőtestület eljárását a nyomtatványok dolgában éppen nem kicsiny dolognak tartjuk s ez eljárás tárgyilagosságot bírálata nemcsak jogosnak, hanem elvárhatatlan kötelességünknek tekintettük és tekintjük.

Visszatérve a szeretetreméltó Nemo urhoz, gratulálunk neki egy olyan érdemhez, amelyről talán eddig sejtelve sem volt; t. i., hogy ő egynehány szóban a legkitünőbb szatirák egyikét alkotta meg. A „Békési Ujság“-ot leckéztette a „Békési Lapok“ hasábjain, hangoztatva a következő szavakat: „... a sajtó sok jót tehet, de csak akkor, ha azt a méltányosság, felebaráti szeretet és ami a fő: az igazság irányítja“. A méltányosságot és felebaráti szeretetet hangoztatni a „Békési Lapok“-ban! Hát van ennél sikerültebb szatira? Nézz meg akárki ennek a koporsóból kitörő és eget kérő lapnak első, 1909 január 3-iki számát s ítélje meg, nincs-e igazunk? Azonkívül nem egy jel azt mutatja, hogy a „Békési Lapok“ az igazságot is inkább emlegeti, mint szereti.

De a szatira Nemo ur szempontjából az idézett szakaszokkal még nem szakad meg. Alighogy említette az igazságot, már a kicsinységnek elefántta tételét panasolja. Fentebb láttuk, mire vonatkozik ez. És mondhatjuk, hogy az igazság egyenesen megköveteli az olyan esetek fejtegetését. Vagy Nemo ur azt hiszi, hogy a szemhunyas az igazság követelménye, hogy azokat az igazságokat, amelyek bizonyos uraknak nem tetszenek, a kicsinység ürügye alatt el kell hallgatnunk?

Szólhathatnánk még a Nemo ur által felhozott két esetről, amely a sajtó rossz hatását eszközli, de nem érdemes. Hadd örüljön Nemo ur, hogy nem tudtuk megcáfolni. Ha követelni fogja, hogy szóvá tegyük azokat, teljesítjük kívánságát jövőben. Most menjünk tovább.

Eddig Nemo ur tanár volt, aki a katedrálról tette kijelentéseit. Most már elhagyja a katedrát, lóra ül, a piac közepére lovagol s ott megállva, mint valami próféta, mondja ki lesújtó ítéletét lapunkra s mindazokra, akik abba dolgozni elég vakmerők. Előbb még a maga gyarló módján megokolta, amit mondott, most már csak ítéletet hallat, amelyet hódolattal tartozik fogadni minden halandó. Jaj a szegény „Békési Ujság“-nak! Most már csak Istennél a kegyelem, mert ki van mondva visszavonhatatlanul a legfelsőbb fórum ítélete: „A népbolondítók a „Békési Ujság“-nál vannak. Ez a lap éppen ellenkezőjét teszi annak, mint amit ír. Éppen ő vezet félre a közönséget hamis közléseivel; éppen az teszi azt, hogy maszlagot hint a nép szemébe; éppen az nem szereti a napvilágot, hanem mint a halálmadár, éjszaka, sötétben járnak apostolai és ezek az apostolok működnek arra, hogy itt nálunk, a város nevével éppen ellenkező társadalmi állapot legyen“.

Hogy, bármily nehezünkre esik is, a komolyság hangján szóljunk már e bolondságról: megsértenők a közönséget azzal, ha az idézőjel közötti állítások valótlanosságát bizonyítgatnók, annyira láthatja azt minden bizonyítást nélkül mindenki. De az már egy olyan együgyű emberről is sok, mint amilyen Nemo ur, hogy világgá bocsát ilyen kifejezéseket: „maszlagot hint a nép szemébe“, továbbá: „ezek az apostolok működnek arra, hogy itt nálunk, a város nevével éppen ellenkező társadalmi állapot legyen“ — anélkül, hogy rámutatna akár a maszlagra, akár az említett kárhözatos törekvés jeleire. Hát ugyan

mi a népbolondítás, ha nem a Nemo ur szónoklata lapunk ellen? Kérünk mindenkit, nézze meg a „Békési Ujság“ 1909 január 3-iki számát s hasonlítsa össze a „Békési Lapok“ ugyanez időben megjelent számával s azután mondja meg, melyik lapra illik jobban a Nemo ur ítélete?

Ámde ki hinné? Nemo ur sokkal kevésbé kemény szívű, mint amilyenek eddig mutatta magát. Nini! leszáll lováról, kegyelmesen idelép hozzánk, megveregeti vállunkat s így szól: „Ne izgassuk hát a népet, sem magunkat, ellenben törekedjünk oda, ha valahogy a nyugalom, az egymás iránti becsülés révén tudnánk jutni“.

Mondhatjuk, meglepő fordulat. De nem nyomhatjuk el a kérdést, vajjon nem tréfa-e ez? Nem megint szatirát akar-e produkálni a jó Nemo ur? Hisz, amikre ő most felhív minket, mi egész komolysággal felhívtuk ugyanarra már január 3-án az egész békési közönséget. S mint mindenki láthatja, akinek szeme van, nem mi vagyunk az okai annak, hogy a Békés városában megjelenő két hetilap működése nem a béke jegyében indult meg.

Azt azonban kijelentjük, hogy valamint előbb mi nyújtottuk kezünket az ellenpártnak, ugy ezentul se utasítjuk vissza a felénk nyújtott kezét. Természetesen a meggyőződés függetlenségének mindkét részről való fenn-tartása mellett.

Még Nemo urhoz van egy pár szavunk. Nincs kizárva, hogy Nemo ur elég jó ember, csak sokkal többnek hiszi magát, mint a mennyi. Ebben a feltevésben két dolgot ajánlunk figyelmébe: az egyiket, hogy tudomásul vegye; a másikat, hogy tanulja meg. Vegye még tudomásul, hogy minket ezentul sem néhány szájas ember tetszése, hanem csupán a közjó szempontja fog vezetni. S tanulja meg, hogy elmúltak már azok az idők, amelyekben pusztá nagyképekűséggel is lehetett valamire menni.

A „Közszállítási szabályrendelet“ 8. §-a.

A hazai ipar fejlesztéséről szóló 1907. III. törvénycikk 14. §-ában felhatalmazást nyert a belügyminiszter, hogy a többek közt a községek ipari szükségleteinek és munkálatainak beszerzését rendeleti uton szabályozza.

Ez a rendelet „Közszállítási szabályrendelet“ címen 1907 augusztus 7-én adott ki, 1907 október 1-én lépett életbe s maig érvényben van.

A „Közszállítási szabályrendelet“ három főelven nyugszik.

Az egyik: megvédeni a törvényhatóságok és községek pénzügyi érdekeit, a másik összegegyeztetni ez érdekeket a tisztességes vállalkozó jogos érdekeivel, a harmadik érvényre juttatni az 1907: III. t.-c. 2. fejezete által a hazai iparnak biztosított előnyöket a törvényhatósági és községi ipari szállítások egész vonalán.

Mivel a nyomtatványok szállítására vonatkozó képviselőtestületi határozatot a törvényesség szempontjából is vizsgálat tárgyává kívánjuk tenni a következő számban, közöljük a „Közszállítási szabályrendelet“ 8. §-át, mely a szállítások vagy munkálatok szabad kézből való kiadhatásának eseteit sorolja fel.

A § így hangzik:

Szabadkézből, tehát mindennemű versenytárgyalás mellőzésével (kézi bevásárlás, illetőleg megrendelés útján) adhatók ki.

1. Oly tárgyak, vagy munkálatok, me-

lyek szállítása, illetőleg teljesítése köztudomás szerint verseny útján nem biztosítható.

2. Oly tárgy vagy munkálat, melyeket köztudomás szerint csak egy bizonyos iparos vagy gyáros képes készíteni, vagy teljesíteni. Feltéve, hogy az illető iparos vagy gyáros árban és minőségben a szakbavágó külföldi iparral szemben is versenyképes ajánlatot tesz.

3. Oly tárgyak és munkálatok, melyek csak kísérletképpen szerezhetnek be, vagy rendeltetnek meg.

4. Oly szállítás, vagy munkálat, mely előre nem volt látható és halaszthatatlansága miatt az árlejtéssel egybekötött késedelmet nem tűri.

5. A nyilvános vagy korlátozott versenytárgyalás útján biztosított szükségleteknél és munkálatoknál a szerződés tartama alatt felmerült pótszükségletek és pótmunkálatok az eredeti szükséglet értéke vagy évi értékének, illetőleg az eredeti munkálat 20%-a erejéig. Vasut-, közcsatorna-, kikötő- és általában vízépítkezéseknél, valamint ut- és hidépítésekénél rendkívüli esetekben a 20%-os korlátozástól el lehet tekinteni.

6. Oly munkálatok kiegészítése, melyeket legcélszerűbben az eredetileg megbízott vállalkozó fejezhet be, továbbá az olyan építkezési munkanemek, melyek ugyanazon munkahely területén teljesítendők, hol ugyane munkanemeket valamely, az illető hivatallal szerződéses viszonyban álló vállalkozó már teljesíti, feltéve, hogy a kérdéses munkanemeket egészben, vagy nagyobb részben ugyanegy időszakban kell teljesíteni.

7. Oly szállítások vagy munkálatok, melyekben a korlátozott versenytárgyalás alkalmából nem tettek ajánlatot, vagy ha tettek is, az alapos oknál fogva nem volt elfogadható.

8. Oly szállítások és munkálatok, melyek a törvényhatóság vagy község határozata értelmében a törvényhatósági vagy községi gyáraknak (üzemeknek) engedendők át.

9. A törvényhatósági és községi gyáraknak, üzemeknek, bányá- és kohóvállalatoknak egymástól beszerzett iparcikkjei és megrendelt munkálatai.

10. Oly szállítások vagy munkálatok, melyeknek révén a törvényhatóság vagy község területén új gyár létesítése biztosítható, avagy meglévő és a helyi kézműiparnak versenyt nem támasztó gyár versenyhelyzete erősíthető. Mihelyt azonban a megrendelő törvényhatóság vagy község területén ugyanazon iparágban más gyár is keletkezik, vagy a szállítás tárgyát képező cikk gyártására, ugyanazon területen más telep is berendezkedik, úgy az illető cikkekre, vagy munkálataira szabályrendelet 6., 7. §-aihoz képest nyilvános, vagy korlátozott versenytárgyalás hirdetendő. (L. 29. § 4. pontot is.)

11. Oly szállítások vagy munkálatok, melyek a helyi kis-, vagy háziipar támogatása szempontjából a törvényhatóság, illetőleg község területén lakó kézmű- (kis-) iparosoknak vagy azok szövetkezeteinek, avagy háziiparosok érdekképviselőiteinek (községi képviselőtestület, iparfejlesztő-bizottság, háziiparosok szövetkezete, gazdasági egyesület), esetleg a törvényhatóság, vagy község által fenntartott vagy segélyezett jótékony intézetek (árvaházak stb.) ipari műhelyeinek engedhetők át. (L. 29. § 5. és 12. pontjait is.)

A 10. és 11. pontban említett szállítások és munkálatok esetében a kereskedelemügyi miniszter iparfejlesztési szempontból esetleg támasztott kívánságáról az illető tör-

vényhatóságot vagy községet előzetesen értesíti.

12. Oly tárgyak vagy munkálatok, melyek értéke vagy évi értéke egyazon iparág (mesterség) köréhez tartozó iparcikk vagy munkanemben kisközségeknél 300 koronát, nagyközségeknél 10000 lakosig 500 koronát, nagyközségeknél 10000 lakoson felül és rendezett tanácsú városoknál 1000 koronát, vármegyei és városi törvényhatóságoknál 2000 koronát, Budapest székesfővárosnál 5000 koronát meg nem halad.

Önként értendő, hogy mindazon esetekben, amelyekben szabadkézből való (kézi bevásárlás, megrendelés) helye van, nyilvános, illetőleg korlátozott versenytárgyalás is tartható.

Ujdonságok.

— **Fegyelmi vizsgálat.** A „Békési Lapok“ f. évi 3. számában dr. Török Gábor városatyja azt állította Szathmáry Gábor első jegyzőről, hogy 200 ezer koronát, mint a községnek *eltitkolt* jövedelmét, költött tételek által, hallatlanul felcsigázott községi adófelelőségekből állított összegeket letagadta s a még csak ezután építendő VI. osztályu belterületi iskolára szükséges 40 ezer korona pedig ma már sehol sincs. Szathmáry Gábor első jegyző tudatában annak, hogy ez valótlan, közvetlen az alispántól maga ellen fegyelmi vizsgálatot kért, amit az alispán már el is rendelt, hogy kitűnjék Török ur vádaskodásainak igazsága, amely után aztán következik a Vitus-tánc.

— **Félévi vizsgálatok.** Békésen a ref. egyház fiú és leány 19 népiskolájában a félévi vizsgálatok február hó 8-án veszik kezdetüket. A bizottság két csoportban végzi teendőit. Egyik csoportban Kecskeméti Ferenc rendes-, a másikban Nádházy Bertalan helyettes lelkész fogja az elnöki szerepet betölteni.

— **Az új választókerületek.** A képviselőválasztó-kerületek új beosztása szerint, mint hirlik, megyénkben a következőképpen alakul: Gyulához csatolják: Gyulavári, Gerla és Póstelek. Békéscsabához: Kétegyháza, Ujkigyós, Doboz és Dobozmegyer. Orosházához: Orosháza, Csorvás, Tótkomlós. Földvár, Gádoros és Szentetornya. Szarvashoz: Szarvas, Öcsöd, Szentandrás és Kondoros. Gyomághoz: Gyoma, Endrőd, Mezőberény és Köröstarcsa. Szeghalomhoz: Körösladány, Vésztő és Füzesgyarmat. A békési kerület marad a régiében. Így tehát képviselőink száma 2-vel szaporodik.

— **Az új patika.** Békésen a negyedik gyógyszerár, melynek tulajdonosa Pákh János gyógyszerész, f. évi 2-én lesz szabályszerűleg a forgalomnak átadva, amikor is dr. Zöldy János megyei főorvos és a békési közegészségügyi-bizottság átvizsgálja.

— **Változás.** A „Békési Kaszinó“ tegnap este tartotta meg szép számmal egybegyűlt tagjai és azok családjai jelenlétében felolvasóestélyét, mely úgy a nótavetésben, mint a felolvasás és szavalásban igazi örömet nyújtottak a megjelenteknek, kik nem fukarkodtak tapsviharral tolmácsolni meglepedésüket. Tyehlár Endre urat Ebergényi László ügyvédjelölt ur váltotta fel a szavalásban, amennyiben Tyehlárnak közbejött akadályok folytán nem lehetett szerepelni s így a program e csekély változással betartott.

— **Rendelet.** A földmivélsügyi m. kir. miniszter 118600. számú leiratában elrendelte, hogy az egészségügyi alaphól minden község, a területén levő tüdőgümőkórban szenvedő összes teheneket vegye meg és irtsa ki, hogy ily módon e veszedelmes betegségnek eleje legyen véve.

— **Helyettesítés.** Bányai István békési ipariskolai igazgató-tanítót, ki huzamosabb idő óta csuzos bántalmakban szenved s ami miatt a legjobb akarata mellett sem tehet eleget kötelességének, felgyógyulásáig Farkas László okl. tanító helyettesíti.

— **Félév.** A régi rendszert a középiskolákban is új váltotta fel akkor, midőn meg-

érkezett az a rendelet, hogy a tanulóifjuságnak nem kell karácsonyi, husvéti és évutóli értesítőt adni, hanem ahelyett a hanyagokat többször meg kell inteni s az értesítőből pedig elég két példány, t. i. január és június hó végén. Így is van már ez ország-szerte s ennek folytán Békésen is, hol a leány-polgári iskolások f. hó 30-án, a főgimn. tanulóifjak pedig f. hó 29-én kapták ki és vitték haza félévi értesítőjüket, mint azt az igazságot mutató okmányt, mely arról tanuskodik, hogy ki mint vet, ugy arat.

— **Adakozás.** A messinai szerencsétlenül jártaknak eddig a borosgyán-nagyállási iskolától 10 kor., a békési ref. templomtól 20 kor. adomány érkezett lapunk szerkesztőségéhez. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Iparosbál.** A békési ipartestület, mint azt megirtuk, f. hó 29-én tartotta, az elszegényedett iparosok felszegélyezésére, jótékonycélu farsangi mulatságát, melyről a következő adatokat kaptuk: A mulatság ugy erkölcsileg, mint anyagilag a mostani viszonyokhoz képest igen szépen sikerült, mert az iparos osztály, mivel még minden közügyért tud lelkesülni, olyan szép számban veit részt a mulatságon, hogy még a harmadik négyesben is 80 pár állott fel a fiatalaságból, ami arra enged következtetni, hogy oly táncoszoru mellett az apák és anyák is szép számmal voltak jelen. Az anyagi siker pedig a számadás szerint ily méreleget mutatott: összes bevétel volt 384 korona 80 fillér, összes kiadás volt 284 korona 80 fillér s így a szegényalpra, mint tiszta maradvány 100 korona jutott.

— **Felebbezés.** A békési képviselőtestületnek azon határozatát, miszerint a jegyzőket a község meghallgatása nélkül csupán pártszempontból a főszolgabíró átirata és némely jóindulatu városatyja indítványára ide s tova dobálta, úgy a jegyzőkar, mint a község józanabb része megfelebbezte, nem akarva csávába jutni, nehogy azt mondja Békésre bárki is, hogy „új idők, új emberek“, avagy az ember az idővel változik és olyan a gondolata, mint a szélfúvás, amennyiben arra is gondol a józan életű, hogy ma nekem, de holnap neked is...

— **A város gazdájához.** Békésen tudvalevő dolog, hogy a város gazdáját ezerfelé rángatják s így mindenre nem terjedhet ki a figyelme. Most azonban iskolákról van szó és a közérdek vezérel bennünket arra, hogy a szülők nevében arra kérjük, miszerint a polgári leányiskolát, minthogy nincs gondnok, az iskolaszék meg feléje se néz, legyen szives közegészségügyi szempontból fűttetni.

— **Figyelmeztetés.** Mindazon egyének, kik Békésen 1866-ban születtek s 1888. 1889 években soroztattak be katonákhoz, ezennel figyelmeztetnek, hogy *végelemből* levelük átvétele végett, népfelkelési könyvükkel egyetemben, a katonaiügyi jegyzői hivatalban a legsürgősebben jelentkezzenek. Ugyszintén azok is, kik az 1909-ik évre hadmentességre, avagy hadmentességi adójuk rendezésére jogosultak, 8 nap alatt annál is inkább jelentkezzenek, mert azontul minden hátrányt maguknak tulajdonítsanak.

— **Táncmulatság.** Békésen az Ibrányi Függetlenségi III. Olvasókör f. hó 31-én, saját könyvtára javára táncmulatságot rendez.

— **Nem ketyeg az óra, áll a mutatója.** De ketyegett László János békési lakos zsebében 1907. december 23-án, amikor egy órát *Bilizki* Márton csabai lakos zárós szekrényéből 18 korona értékben ellopott; azonban azóta fordult a világ s bizony nem sokáig ketyegett az óra László zsebében, mert megtudták s ma már csendesesen ábrándozik két hónapig a börtön falain belül és számlálgatja a napok, órák s percek elmúltát; nem órán, hanem a börtön rideg falaira jegyezve egy-egy vonást s mikor kiszabadul, 1 évig tartó hivatalvesztésén és politikai jogainak elvesztésén is kesereghet eleget.

— **Álarcos bál.** A Békési Önkéntes Tűzoltó-Egyület 1909. évi február hó 6-án a városi bérház dísztermében, tűzoltói felszerelések beszerzése javára, Rima Jancsi zenekará-

nak közreműködése mellett személyenként 1 korona belépő díjjal nagy álarcos bált rendez, mely este 8 órakor kezdődik.

— **A papválasztáshoz.** Azok közül a 10 egyének közül, kik annakidején a papválasztás elleni *felebbeztést* aláírták, t. hó 20-én egy újból beadványt intézett az esperesi hivatalhoz, hogy az ő nevét, mint olyanét, aki őszinte tisztelője Nyárádi tiszteletesnek és akit nem tudattak, hogy minek irnak alá, kéri töröltetni. Hát a 8-nak hol a jobbik esze?

— **Elítélték.** Püski András békési lakost, aki még 1908. május 8-án Frank Menyhért bérházi vendéglős pincéjéből 10 üveg pezsgőt, 11 üveg bort és 4 üveg likört 79 kor. 67 fillér értékben ellopott, 3 havi fogház, 1 évi hivatalvesztés és az összes költségek megtérítése a gyulai kir. törvényszék elítélte. Mivel a költségek be nem hajthatók rajta, ezt is leüli.

— **Orvosság.** Mintegy 50 ember felkereste szerkesztőségünket, mint a nép egyedüli szöszölőjét, hogy hívjuk fel az illetékes hatóság figyelmét arra, hogy engedné meg nekik a gabonapálinka főzést, amennyiben, mióta szilvatermésük nagy volt s elég tömegű cefréje lett, amelyet a sertések nemcsak hogy jóízűen esznek meg, hanem orvossága is, mert mióta szilva-cefrét adnak neki, nincs sertésvész, a gabonapálinka-cefréje még egészségesebbé tenné, mi által sertésállományunk nem lenne, a folytonos zárlatnak kitéve, a szegény ember pedig sertéseinek árából nemcsak adóját tudná kifizetni, hanem családjának is biztosítaná a megélhetést.

— **Országos vásár.** Békéscsabán az országos vásár február hó 26., 27. és 28-án tartatik meg.

— **Becsületsértés.** Békésen folyó hó 22-én 6—7 óra tájban Kiss Mihály avval fenyegette meg Varga Rebekát, hogy ha meg nem adja a 20 koronáját, férjét leüti, vagy megmondja neki, hogy vele szerelmi viszonya volt. Varga Rebeka ugylátszik, rá sem hallgat, mert Kiss Mihály Varga Rebeka ablakába egy levelet tett, melyben Varga Rebekát a legpiszkosabb módon sértegette. Kis levele ma már a járásbíróágnál van Varga Rebeka becsületsértés elleni feljelentésével.

— **A vizsgázott csirkefogók.** Köröstarcsán e hó 23-án este 9 óra tájban nagy lármára érkezik a békési csendőr-járőr, amikor is Bartalos Imre és Fábian László köröstarcsai legények duhajkodtak az odavaló rendőrség két személye ellen. Bartalos Imre nagy hangon lármázta, hogy agyonüti a rendőrt, ő nem fél, rajta van a „halálinge“, no meg oszt' ő „vizsgázott csirkefogó“ s a mikor Fábian László is hozzá juthatott, aki szintén lármázott, mert a dulakodás közben elveszítette hatlövetű forgópisztolyát s a rendőroket „tolvaj, zsványok“-nak titulálta. Már tettelegességre jutottak volna, de az érkező csendőrök láttára meghunyászkodtak s engedték magukat bekísérni.

— **Tüzeset.** Békéshez tartozó „Vizesfák-melléke“ nevű tanyán, t. hó 26-án gróf Wenckheim kárára, mintegy 2224 korona értékben egy munkás-épület, 21 munkásnak minden cök-mókjával és élelmi szerével, melyeknek értéke még nem tudható, ismeretlen okból leégett.

Nyomatott Békéscsabán

a „Békésmegyei Függetlenség“ könyvnyomdájában
Kispiactér, Zvaratkó-ház.

Eladó. Békésen uri háznál egy teljesen új, pedálos, kitűnő hangú és szerkezetű

CIMBALOM
jutányos áron eladó.

Megkeresésekre vagy tudakozódásokra szívesen válaszol a szerkesztőség.

PATAY MIHÁLY

kávakereskedő

KÁVÉJÁT

a legjobbnak ismerték el. És vajjon miért?

1-ször: Mert legzamatosabb.
2-ször: Mert legkiadósabb.
3-szor: Mert szakszerűen kezelt.
4-szer: Mert a Patay-cég
üzletében semminemű oly anyag nincs raktáron, amely a kávé zamatjára befolyással bírna, ugymint: petróleum, chlormész, kocsikenőcs, terpentín stb.

Tegyen próbavásárlást
PATAY MIHÁLY
cégnél Békéscsabán, Vasut-u.

BÉKÉSMEGYEI FÜGGETLENSÉG KÖNYVNYOMDÁJA

BEKÉSCSABA, KISPIACTÉR,
A ZVARATKÓ-FÉLE HÁZBAN

Elvállal minden
néven nevezendő

**könyvnyomdai
munkákat**

izléses kivitelben
a legjutányosabb
:: árak mellett ::

Gyors és pontos munka

MEGHIVÓ.

A Békési Takarékpénztár Részvénytársaság

=== tizedik évi ===

rendes közgyűlését

1909 február hó 21-ik napján az intézet helyiségében d. u. 3 órakor tartja meg, melyre az összes részvényesek ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére bizottság kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, nyereség hovaforordítása s a felmentvény megadása iránti határozat.
4. Indítványok feletti határozat.

Békés, 1909 január hó 29-én

Az igazgatóság nevében:

Kratochvill Gyula
részv. társ. elnök.

Jegyzet. Az alapszabályok 51. §-a akként rendelkezik, hogy: „Minden részvényes, amennyiben a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni óhajlja, tartozik részvényeit a közgyűlés megnyitása előtt az intézeti pénztárnál elismervény mellett letenni“.